

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina: 34. Pokojninsko zavarovanje organistov. — 35. Izdajanje ex offo izvlečkov iz matičnih knjig (III). — 36. Slostvo. — 37. Osebna naznanila.

34.

Pokojninsko zavarovanje organistov.

Pokojninski zavod za nameščence je z dopisom z dne 1. sept. 1923, št. 4198 semkaj naznanil to-le:

P. n. Knezoškofijskemu ordinarijatu
v Mariboru.

V prilogi Vam pošiljamo prepis dopisa, ki ga pošiljamo okrajnim glavarstvom v zadevi pokojninskega zavarovanja organistov in v katerem prosimo glavarstva posredovanja, da bodo zavarovalne premije plačevale župnijske cerkve in politične občine sporazumno, če župnijske cerkve same tega ne morejo. Ker je naš zavod po zakonu ravno v to postavljen, da se zakon o pokojninskem zavarovanju za vse nameščence, in sicer tudi za organiste, natančno izvaja, žal, ne smemo jemati nikakega ozira na nikogar, da sam tega zakona ne krši. Ker je pa našemu zavodu znano, kako težko nekatere cerkve zmagujejo zavarovalnine za pokojnino nameščencev, si je prizadeval na vse načine, kako bi to zadevo uredil in upa, da je našel sedaj zadovoljiv izhod.

Zato zavod prosi p. n. naslov, da župnije pouči, naj se v primeru, da res ne bi mogle plačevati prispevkov za pokojninsko zavarovanje organistov same, obračajo na občine za prispevek, če treba potem okrajnih glavarstev, pri katerih bi posredoval tudi podpisani zavod, ako bi ga kak g. župnik v to naprosil.

Direktorjev namestnik:
Podpis nečitljiv.

Prepis dopisa se pa glasi:

„Predmet: Zavarovanje
organistov za pokojnino.

Organisti so po § 1., t. 5. zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev z dne 16. dec. 1906, drž. št. 1. iz leta 1907 v obliki ces. nar. z dne 25. junija 1914, drž. zak. št. 138, potrjenega z zakonom z dne 12. maja 1922, „Uradnega lista“ št. 190 zavezani za zavarovanje za pokojnino pri pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Ako je organist obenem cerkovnik, ga mora zavarovati pokojninski zavod s skupnimi prejemki, ki jih dobiva kot organist in kot cerkovnik, ker je treba po § 1., t. 2. zakona zavarovati vsakega zavarovanju zavezanega nameščenca s prejemki, ki jih dobiva od enega in istega službodajalca. Ker je posel organistov opravilo višje vrste, ki spada po zakonu pod zavarovanje, in dobiva cerkovnik svoje prejemke od istega službodajalca kot organist, mora biti organist, ki je obenem cerkovnik, zavarovan s skupnimi prejemki. Pri prejemkih organista in cerkovnika mora Pokojninski zavod vpoštevati tudi biro, naj si jo dobivata po zakonu ali le prostovoljno, naj si je odkupljena ali ne, ker obstajajo vsi prejemki organistov in cerkovnikov v glavnem iz bire in je pri vštevanju prejemkov za zavod v smislu zakona popolnoma vseeno, ali so ljudje primorani dajati biro ali pa jo dajejo le prostovoljno; v smislu zakona mora všteti Pokojninski zavod popolnoma vse prejemke, ki jih kdo dejanjsko prejema, in ga ne zanima, iz kakih vzrokov ali na podlagi kakšnih predpisov ali pogodb jih prejema. — Pa tudi v primeru, da v tem vpogledu ne bi bilo izrečnih zakonitih določil, bi bil vsak organist, ki opravlja obenem cerkovniško službo, lahko prostovoljno zavarovan tudi za cerkovniške prejemke. Saj, če bi se mu vštelo v pokojnino le ene vrste prejemke, pokojnina zanj in za njegovo družino ne bi tvorila nikake prave preskrbe za primer delanezmožnosti, starosti in smrti.

Ako opravlja organist poleg cerkovniške službe še kako drugo službo pri kakem drugem službodajalcu, sicer ta službodajalec ni dolžan, da bi ga tudi priglasil v pokojninsko zavarovanje; vendar mu daje pa § 3, odstavek 6 zakona, možnost, da se sporazume s službodajalcem organistove glavne službe, da ga sporazumno skupaj priglasita v zavarovanje, tako, da se pri nameščencevih prejemkih seštejejo prejemki, ki jih dobiva od vseh teh službodajalcev. Tako je omogočeno organistu, ki poleg organistovske in cerkovniške

službe opravlja tudi službo pri kaki zadrugi, občini itd., da je zavarovan s skupnimi prejemki in ima tudi pravico do temu primerne pokojnine.

Za zavarovanje za pokojnino je treba plačevati pa seveda vsak mesec zavarovalne premije, s kojih izterjavanjem ima pa zavod ravno pri organistih stalno največje težave, tako da je dostikrat primoran zahtevati premije potom eksekucije, ki je pa mnogokrat brezuspešna, češ, da cerkev, pri kateri je organist v službi, nima nikakega premoženja. Kadar pride do eksekucije ali pa tudi že preje, župniki mnogokrat ugovarjajo, da organistov službodajalec pravzaprav ni cerkev, temveč župljani, ki mu dajejo pretežni del njegovih prejemkov v obliki obvezne ali prostovoljne bire, in da bi bila cerkev pravzaprav dolžna plačevati premije le od tistih organistovskih prejemkov, ki jih dobiva organist neposredno iz cerkvenih dohodkov; po imenu in pravu, da je organist sicer uslužbenec cerkve, dejansko pa župljanov, odnosno župnijske ali cerkvene občine, ki so dolžni plačevati tudi zavarovalne premije.

V resnici je po zakonitih določilih glede zavarovalnih premij za organiste zavezana tudi cerkvena občina, ki jo predstavljajo politične občine, ki spadajo v dotično župnijo. § 40. zakona z dne 7. maja 1874, drž. zakonik št. 50, določa, da se mora porabljati za pravne obveze, zvezane s premoženjem cerkve ali prebende, v prvi vrsti dohodek premoženja in šele, če ta ne zadošča, tvarina premoženja. Če je razen premoženja cerkve ali prebende še kaj drugih zavezancev, se mora porabiti za dotično dajatev samo oni del tvarine premoženja, čegar dohodek ni potreben za tekoče potrebe cerkve ali prebende; ostanek morajo kriti ostali zavezanci. Po § 36. ravno omenjenega zakona, se mora pa, v kolikor za potrebe cerkvene občine ni preskrbljeno z lastnim njenim premoženjem ali z drugimi razpoložljivimi cerkvenimi sredstvi, v svrhu njih pokritja razpisati doklada na člane cerkvene občine. — Upravno sodišče na Dunaju je razsodilo, da se cerkvena občina (župnija) po tem § 36. lahko prisili, da krije stroške službe na koru ali cerkvene glasbe (glej Mayerhofer-jev komentar za politično upravno službo).

Po teh določilih torej cerkvena občina, to je celokupnost vseh župljanov rimsko-katoliškega veroizpovedanja dotične župnije, subsidijarno jamči za obveze, za katere se ne more dobiti kritja od cerkve same, tako da mora take dolgove potem plačati cerkvena občina.

Obveznost plačevanja zavarovalnih premij za organista s strani župnih uradov in cerkvenih občin, predstavljanih po političnih občinah, nam je potrdila tudi pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za prosveto in vere, na katero smo se v zadevi obrnili, s sledečim odlokom:

„Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za prosveto in vere.

Štev. 1136.

Ljubljana, dne 13. 4. 1923.

Predmet: Zavarovanje organistov
na dopis z dne 15. 3. 1923.

Pokojninskemu zavodu za nameščence
v Ljubljani.

V smislu razpisa bivšega ministrstva za uk in bogočastje z dne 5. oktobra 1879, št. 18067, nastavlja in odstavlja organista — ako ni drugih posebnih pravnih naslovov — cerkveno oblastvo in sicer v smislu razpisov istega ministrstva z dne 11. junija 1888, št. 8453, 6. marca 1883, št. 17712, in 18. novembra 1896, št. 105. župni urad.

V smislu čl. 12. vidovdanske ustave je ta pravica ostala nedotaknjena.

Potemtakem je delodajalec organistov župni urad, ki je dolžan prijavljati organistov službeni nastop, dati potrebna pojasnila in poročati oblastem v zadevi, ki se tičejo organistovega službenega razmerja, ni pa župni urad zakoniti plačnik organistovih prejemkov, torej tudi ne plačnik zavarovalnih premij.

Pri tako zamotanem vprašanju, kakor je plačevanje organistov, ni mogoče splošno odločiti, kdo je plačnik organistovih prejemkov. Določiti se da le za vsak slučaj posebe.

Kot splošno načelo velja: kjer ni nobenih posebnih pravnih naslovov, glasom katerih so določeni činitelji dolžni plačevati organista, se morajo premije kriti na isti način kakor druge cerkvene potrebščine, v pretežni večini torej konkurenčnim potom, in od teh bo po večini dolžna plačevati cerkvena občina potom doklad.

Kjer je bera odkupljena — ugotoviti je to potom pristojnih okr. glavarstev — plača premijo exclusiv titulis privatis cerkvena občina. Razlika med prostovoljno in obvezno bero je ta, da se zadnja more izterjati v smislu ces. patenta z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96.

Praktično bi se po tukajšnjem mnenju stvar dala urediti tako-le:

Naslov naj preračuni premijo za organistovo zavarovanje za celo leto v naprej ter o tem obvesti župni urad s pozivom, da se bo premija mogla plačati. Ako bi to odklonil, naj se pozove, da navede, kdo organista plačuje. Ako bi se pojavile kakšne ovire, naj se naprosi pristojno okrajno glavarstvo za posredovanje, za ugotovitev, kdo plačuje organistove prejemke in kdo mora poravnati zavarovalno premijo.

Patronatske tangente za zavarovanje organistov pokrajinska uprava, oddelek za prosveto in vere, ni

izplačevala, morda so si župni uradi v to svrho kdaj izposlovali kakšno izredno podporo.

Za pokrajinsko upravo za načelnika oddelka za prosveto in vere.

Vladni svetnik: Bezjak l. r.“

Razumljivo je, da kaka manj premožna župnija težko zmaguje stroške za organistovo pokojninsko zavarovanje; vendar nam je pa popolnoma nemogoče, da bi sami kršili zakon o pokojninskem zavarovanju, ko smo vendar ravno zato postavljeni, da skrbimo, da se do pičice izpolnjuje. Če ima župnija svojega organista, mora plačevati zanj tudi pokojninsko zavarovanje, ker zakon zahteva, da je vsak organist tako kot drugi podobni nameščenci za starost preskrbljen in da tudi morebitna njegova vdova in sirote niso primorani iti beračit. Zato smo uverjeni, da bodo vsi v poštrev prihajajoči činitelji prostovoljno izpolnili svojo zakonito dolžnost in se sporazumeli, koliko bo vsak za zavarovalne premije prispeval, da premij ne bo treba izterjovati z rubežnijo in morda celo razpisovati prisilne občinske doklade v ta namen.

Opozarjamo, da je treba plačevati premije vsakega 1. dne v mesecu v naprej brez ozira na to, ali je bil že izdan in doposlan odlok o zavarovanju in ali je postal ta odlok že pravomočen ali pa je bila zoper njega še vložena kaka pritožba (zadnji odstavek § 35. zakona), Zakon nam daje celo pravico, da zamudnega službodajalca lahko takoj rubimo, torej tudi, če morda misli, da je bil nameščenec proti zakonu ali pa previsoko zavarovan. Zakon ima to določilo zato, da so pravice nameščencev v vsakem slučaju brezdvomno zavarovane in zavod lahko zagotovo računa s tem, da bo dobil premije v resnici tudi plačane. Če se po rešitvi pritožbe izkaže, da je zavod od službodajalca eksekviriral premije, ki niso bile pravilno predpisane, mora seveda zavod po zakonu te premije vrniti s 5% obresti. Vsakega organista, ki morda še ni prijavljen našemu zavodu v svrhu zavarovanja za pokojnino, je treba takoj prijaviti. V prijavi je treba natanko naštet vse njegove prejemke, bodisi v denarju ali v naravi, bodisi da jih prejema kot organist ali cerkovnik, bodisi da ima do njih pravico ali da mu jih dajejo ljudje le prostovoljno, bodisi da mu jih izplačuje cerkev, občine, ki spadajo v njegovo župnijo, ali pa župljani sami. Poleg redne mesečne ali letne plače je treba navesti tudi doklade vsake vrste, štolnine, prispevke za maše, krste, poroke, pogrebe, zvonjenje ali v posebnih

prilikah, prejemke v naturalijah, kakor prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava, prehrana, deputati, zlasti bira, ki predstavlja navadno pretežni del dohodkov organista ali cerkovnika, akoravno mu jo dajejo župljani le radevoljno brez obveze.

Pri biri bodisi obvezna ali prostovoljna, je treba natančno navesti vse vrste prejetih živil, kakor n. pr. žito, moko, klobase, vino itd. po kilogramih in litrih in po dnevni tržni ceni v dotičnem kraju. Za stroške, ki jih ima organist z nabiranjem, bo odračunal zavod 20 %.

Ko je organist zavarovan, se mora pa zavarovalna premija zanj tudi v redu plačevati, ker je zavod sicer primoran, da izvede na zgoraj opisani način eksekucijo, ki dolžni znesek seveda precej poviša z zamudnimi obresti, sodnijskimi pristojbinami in posebnimi za eksekucijo določenimi upravnimi stroški zavoda.

Pri cerkvi..... v..... je za organista....., za katerega je nastal za njegovo pokojninsko zavarovanje pri našem zavodu dosedaj, kot je iz priloženega nastavka razvidno, skupni dolg v znesku..... Poleg tega zaostanka za nazaj je treba zanj plačevati tudi vsak mesec sproti zavarovalno premijo v znesku Din.

Da zavod ne bo primoran poseči po eksekuciji po zgoraj omenjenem zakonu, prosi na podlagi § 80 zakona o pokojninskem zavarovanju, da p. n. naslov zadevo razloži v smislu tega dopisa župniku in vsem vdeležnim političnim občinam (morda bi jih kazalo v ta namen vse skupaj povabiti v urad) in zastavi ves svoj upliv, da se bodo sporazumeli, koliko bo vsak od njih prispeval za pokritje zaostanka in za vsakomesečno tekočo premijo.

Prosimo, da se tudi poizve, ali opravlja organist poleg organistovske in cerkovniške službe morda še kako drugo službo, n. pr. kot občinski tajnik, uradnik v zadrugi itd., in da v pritrdilnem slučaju vpliva tudi na tega službodajalca, da ga v smislu § 3, odstavka 6, v sporazumu z ostalimi njegovimi službodajalci, prijavi k zavarovanju s prejemki, ki jih dobiva od njega, in da v istem razmerju prispeva k skupni zavarovalni premiji. Ako naj bo organist za pokojnino preskrbljen, je namreč neobhodno potrebno, da tvorijo podlago za njegovo pokojnino prav vsi njegovi dohodki, ki tvorijo podlago za njegovo življenje.“

O tem se obvestijo kn. šk. župnijski uradi, da vedo, kako se njim je ravnati, kadar se zahteva od njih zavarovanje organistov za pokojnino.

35.

Izdajanje ex offio izvlečkov iz matičnih knjig (III).

Od pokrajinske uprave, oddelek za notranje zadeve, v Ljubljani je z dopisom od dne 27. junija 1923 št. 18493 došlo semkaj naslednje:

Neki matični urad se je semkaj obrnil z vprašanjem: ali so matični uradi dolžni in opravičeni izdajati ex offio (t. j. kolekovine proste) izvlečke iz ma-

tic rojenih, poročenih in umrlih tudi pri nas akreditiranim inozemskim konzulatom, kateri to zahtevajo navadno na podlagi dopisa inozemske politične, sodnijske ali policijske oblasti.

V zvezi s tukajšnjima okrožnicama štev. 5615 z dne 18. februarja 1923 in 11860 z dne 19. aprila 1923 se tožadavno razjasnuje: Kakor je vže izrečeno z okrožnico 5615 z dne 18. februarja 1923 se smejo in morejo ex offio, t. j. koleka prosti izvlečki (formelni krstni, poročni in smrtni listi) izdati samo na zahtevo v to upravičenih uradov, to so v vsakem slučaju politične oblasti kot nadzorne oblasti matičnih uradov, druge oblasti (sodnijske, policijske etc.) pa samo na podlagi posebnih, redno razglašanih predpisih in zakonih.

Drugim uradom in med te spadajo tudi pri nas

akreditirani inozemski konzulati — se ne sme izdajati formelnih ex offio izvlečkov iz matic, vsaj za sedaj ne, dokler nimamo z nobeno tujo državo tožadavnih reciprocitetnih pogodb. Pač pa so matični uradi dolžni, dati tudi pri nas akreditiranim konzulatom pojasnila iz matic v obliki dopisa, ako jih konzulat za to naprosi. (Na primer: x, y je rojen, umrl dne v, x, y in x, y sta se poročila dne in slično; ne sme se pa izdati formelni ex offio izvleček t. j. rojstni, poročni ali smrtni list, na predpisanem tiskanem formularu. Ako konzulat — ali kdor si bodi drugi, ki ni opravičen zahtevati ex offio izvlečka — želi formelni izvleček, mora ta biti redno kolekovan, ter si župnik-matičar lahko zaračuni predpisano pristojbino za tiskovino, in za izstavitev.) Tak dopis naj se pošlje konzulatom vedno potom okrajnega glavarstva.

36.

Slovstvo.

Iskrice ljubavi svetotajstvenomu Isusu. To knjižico je izdala Marijina kongregacija gospej v Zagrebu prav ob priliki in v spomin nad vse veličastnega evharističnega shoda, katerega se je tudi lep broj Slovencev udeleževal. Knjižica je prvotno vzrastla na italijanskih tleh. Izšla je prvič pred dvajsetimi leti v Turinu, pa se je v nekaj letih čudovito razširila. Prevedena je na nemški, francoski in španski jezik. Ko sem si jo od raznih strani ogledal, sem si mislil, da je moja dolžnost, da jo našim častitim duhovnikom prav toplo priporočim. Vem sicer, da Vas je mnogo, ki radi dnevno molite pred Najsvetejšim. A znano mi je tudi, da si dostikrat srce želi novih misli, novih čuvstev, s katerimi bi se radi bližali Jezusu in radi vztrajali pri ev-

harističnem Gospodu. Tale knjižica je prav pripravna v tem pogledu in bo marsikomu, ki ni v meditaciji utrjen, pripomogla, da vzljubi molitev pred Najsvetejšim in se utrdi v večkratni, morda v vsakdanji adoraciji. Ker je moja življenjska naloga, da ob vsaki priliki, ki se nudi, vabim svoje duhovne sobrate pred tabernakelj, da bi jih tam združil v sveti ljubezni do Zveličarja, ne smem zamuditi te ugodnosti ter tudi ob priporočilu te knjige vplivati na vse naše gospode, ki so bonae voluntatis. Jezik hrvatski v njej je jako lep, čist in blagodoneč. Cena 21 din. za sedanje razmere jako nizka. Ordinariatska pisarna v Mariboru posamnim naročnikom lahko postreže.

† Andrej,
škof.

37.

Osebna naznanila.

Postavljeni so bili gg.: Franc Štuhec, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici za soprovizorja (1. julija 1923), za njim Jakob Čemažar, duhovnik tržaško-koprške škofije, za provizorja (1. septembra 1923) pri Mali Nedelji; Marko Sagaj, kapelan v Škalah, za provizorja na Breznem (1. avgusta 1923); Martin Erhatic, kapelan pri Sv. Jakobu v Slov. gor., za provizorja istotam (14. avgusta 1923).

Dovolilo se je gosp. Vincenciju Munda, II. kapelanu v Šmarju pri Jelšah, da prevzame tajništvo SLS v Celju (s 1. julijem 1923), g. Janezu Gašparič, II. kapelanu pri Sv. Križu tik Slatine, da nastopi dopust za glasbene študije (s 1. septembrom 1923).

Resignirala sta gg.: Jožef Kolarič na župnijo Sv. Tro-

jice pri Mali Nedelji (30. junija 1923) in Ivan Kapler na župnijo Sv. Jakoba v Slov. gor. (13. avgusta 1923).

Smrtno so se ponesrečili na Dravi blizu Brezna dne 10. julija 1923: Titl. g. Friderik Volčič, kn. šk. duh. svetovalec in župnik na Breznem, v 49., g. Janez Baznik, župn. vikar pri Sv. Trojici v Halozah, v 48., novomašnik g. Rudolf Ribič v 24. in bogoslovec-drugoletnik g. Jožef Držečnik v 22. letu svoje starosti.

Umrli sta nadalje: P. n. častni kanonik g. Jožef Mešiček, dekan in mestni župnik v Brežicah, dne 10. septembra 1923, v 59., in g. Mihael Kos, župnik pri Gornji Sv. Kungoti, dne 19. septembra 1923, v 41. letu svoje starosti.

(Nadaljevanje v prihodnji številki).

Kn. šk. Lavantinski ordinariat v Mariboru,

dne 29. septembra 1923.